

Gelegen onder:

's-Gravenmoer

Historie:

Oprichtingsdatum is onbekend, maar het archief is aanwezig vanaf 1812. De polder ligt grotendeels in het dorp 's-Gravenmoer. In 1846 was er sprake van een personele unie tussen het polderbestuur en het gemeentebestuur. Het waterschap werd opgeheven op 1 juli 1950 en ging op in het waterschap De Beneden Donge.

N.B. Inleiding van het waterschap De Dongestroom zie archiefnummer 1141.

Nummer Toegang: 1175

**Inventaris van het archief van het waterschap
De Polder van 's Gravenmoer, 1812-1950**

I N H O U D S O P G A V E

BESCHRIJVING VAN DE ARCHIEFBESTANDELEN.....	5
1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.....	5
2. STUKKEN BETERFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN.....	6
2.1. bestuursinrichting.....	6
2.1.1. algemene reglementen.....	6
2.1.2. bestuur van de polder.....	6
2.2. bestuur.....	7
2.3. personeel.....	8
2.3.1. salariëring.....	8
2.3.2. pensioenen.....	8
2.3.3. ongevallenverzekering.....	8
2.3.4. kinderbijslagwet.....	8
2.3.5. secretaris en penningmeester.....	8
2.3.6. sluiswachter.....	9
2.3.7. bode.....	9
2.3.8. deurwaarder.....	10
2.3.9. onbezoldigd veldwachter.....	10
2.3.10. andere stukken.....	10
2.4. archief.....	10
2.5. eigendom en bezit.....	10
2.6. financiën.....	11
2.6.1. algemeen.....	11
2.6.2. begrotingen.....	11
2.6.3. rekeningen.....	13
2.6.4. bijlagen tot de rekening.....	15
2.6.5. omslag en belasting.....	17
2.6.5.1. vervening en impost op turf.....	17
2.6.5.2. omslag.....	17
2.6.5.2.1. algemeen.....	17
2.6.5.2.2. kohieren.....	18
2.7. keur.....	19
2.8. schouw.....	19
2.9. vergunningen.....	19
2.10. waterstaatswerken en het onderhoud daarvan.....	19
2.10.1. algemeen.....	19
2.10.2. waterstand.....	20
2.10.3. waterleidingen.....	20
2.10.4. sluisen en duikers.....	20
2.10.5. waterkeringen.....	21
2.10.6. gemalen.....	21
2.10.7. wegen.....	22
2.11. relatie tot andere instellingen.....	22

Beschrijving van de archiefbestanddelen

1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1-3** Registers van notulen van de vergaderingen van het polderbestuur.
1816-1870 3 delen
N.B. Hierin tevens minuut-brieven en bekendmakingen.
- 1** 1816-1823
 - 2** 1824-1848
 - 3** 1849-1870
- 4-6** Registers van notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur.
1911-1950 3 delen
- 4** 1911-juni 1927
 - 5** juli 1927-mei 1938
 - 6** juli 1938-1950
- 7** Presentielijst van de vergaderingen van het dagelijks bestuur.
1844-1940 1 deeltje
- 8** Register van minuut-uitgaande brieven.
1908-1950 1 deel
- 9-10** Registers van notulen van de vergaderingen van stemgerechtigde
ingelanden.
1909-1950 2 delen
- 9** 1909-1944
 - 10** 1945-1950
- 11** Bekendmakingen van het bestuur.
1916-1949
- 12** Agenda's van de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden.
1939-1950

2. STUKKEN BETERFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN

2.1. BESTUURSINRICHTING

2.1.1. ALGEMENE REGLEMENTEN

- 13** Algemeen Reglement voor de Waterschappen in Noord-Brabant, met
bijbehorende stukken.
1903-1950
- 14** Stukken betreffende de verordening voor de waterhuishouding.
1942-1943

2.1.2. BESTUUR VAN DE POLDER

- 15** Reglement voor de polders te 's-Gravenmoer.
1812 1 katern
- 16** Rondschrijven van de gouverneur der provincie Noord-Brabant betreffende
de rekening van inkomsten en uitgaven.
1826 1 katern
- 17** Rondschrijven van Gedeputeerde Staten betreffende de eventueel nog
uitgeoefende rechten door de ambachtsheer ten aanzien van het
polderbestuur, met minuut-antwoord
1846 1 stuk
- 18** Brief van Gedeputeerde Staten inzake bezwaren van het polderbestuur
betreffende de invoering van het provinciaal reglement van beheer op de
dijken en polders.
1846 1 stuk
- 19** Stukken betreffende het bijzonder reglement van de polder.
1865-1944
- 20** Brieven van Gedeputeerde Staten inzake de ordeloze toestand waarin de
administratie verkeert, het niet houden van vergaderingen en het verzuimen
om rekening en verantwoording af te leggen.
1895 3 stukken
- 21** Brief van A. J. van Alphen inzake het bijhouden van een notulenboek.
z.d. 1 stuk
N.B. Franstalig.

2.2. BESTUUR

- 22** Brief van Gedeputeerde Staten waarin inlichtingen worden gevraagd omtrent de benoeming van het bestuur vóór 1795 en met verzoek om toezending van het polderreglement.
1829 1 stuk
- 23** Besluit van Gedeputeerde Staten inzake de benoeming van het bestuur.
1829 1 stuk
- 24** Brief van J. van Alphen waarin hij meedeelt niet meer met de andere bestuursleden te kunnen samenwerken en afziet van een bestuursfunctie.
1833 1 stuk
- 25** Besluit van Gedeputeerde Staten tot goedkeuring omtrent de benoeming van W. G. Loeff tot bestuurslid.
1833 1 stuk
- 26** Staat van voordracht en besluit van Gedeputeerde Staten inzake de benoeming van twee bestuursleden, met blanco staat.
1842 3 stukken
- 27** Besluit van Gedeputeerde Staten tot benoeming van een nieuw bestuur en inzake de door het nieuwe bestuur te nemen maatregelen.
1846 1 stuk
- 28** Roosters van aftreden van leden van het bestuur.
z.d., 1846-1865, 1906-1952 2 stukken
- 29** Stukken betreffende de vaststelling van de jaarwedden van leden van het bestuur en van de secretaris-penningmeester.
1846, 1918 3 stukken
- 30** Lijsten van stemgerechtigde ingelanden.
1908-1932, 1937-1938, 1949-1950 1 pak
- 31** Ingekomen en minuten van uitgaande brieven inzake benoeming en ontslag van de voorzitter en leden van het bestuur.
1909-1940 1 pak
- 32** Presentielijsten van de vergaderingen van het dagelijks bestuur.
1910-1943
- 33** Bericht van verhindering voor de vergadering van het bestuur.
1920-1933 4 stukken
- 34** Stukken betreffende. het Dagelijks Bestuur.

1871-1918 1 omslag.

- 35** Volmachten tot bijwoning van de vergaderingen van stemgerechtigden.
1945-1949

2.3. PERSONEEL

2.3.1. SALARIËRING

- 36** Stukken betreffende de salariëring en loonbelasting, alsmede loonstaten.
1941-1948

2.3.2. PENSIOENEN

- 37** Stukken betreffende vaststelling van de pensioengrondslagen.
1924-1950

2.3.3. ONGEVALLENVERZEKERING

- 38** Stukken betreffende de uitvoering van ongevallenwetten.
1901-1947

2.3.4. KINDERBIJSLAGWET

- 39** Brief inzake het in dienst hebben van personen met een gezin waarvan twee
kinderen jonger dan 15 jaar.
1940 1 stuk

2.3.5. SECRETARIS EN PENNINGMEESTER

- 40** Stukken betreffende de secretaris-penningmeester J. J. Loeff.
1895-1910
- 41** Stukken betreffende de secretaris-penningmeester, later secretaris D. Smits.
z.d., 1909-1940
- 42** Stukken betreffende de penningmeester J. Engels.
1919-1926
- 43** Stukken betreffende een onderzoek naar het rechtmatig zijn van de betaling
van de penningmeester J. Engels gevorderd kasgeld.
1926-1928

-
- 44** Stukken betreffende de penningmeester P. M. van der Perk.
1926-1946
- 45** Brief aan de Coöperatieve Boerenleenbank te 's-Gravenmoer inzake de
waarneming van het penningmeesterschap door A. W. Hogenbosch, minuut.
1943 1 stuk
- 46** Stukken betreffende de waarneming van het penningmeesterschap door C.
Nieuwenhuizen.
1944 3 stukken
- 47** Stukken betreffende de secretaris-penningmeester J. Borstlap.
1945-1947 4 stukken
- 48** Brief van Ph. Schild waarin hij solliciteert naar de functie van secretaris-
penningmeester.
1947 1 stuk
- 49** Besluit van stemgerechtigde ingelanden tot verhoging van de jaarwedden
van de secretaris en de penningmeester.
1948 1 stuk

2.3.6. SLUISWACHTER

- 50** Ingekomen sollicitatiebrieven naar de functie van sluiswachter.
z.d., 1915 3 stukken
- 51** Stukken betreffende de sluiswachter A. Mouthaan.
z.d., 1922-1943
- 52** Verklaring van enige landbouwers betreffende het aanstellen van een
beheerder over de sluis ten westen van de weg naar 's-Gravenmoer.
1947 2 stukken
- 53** Oproep tot sollicitanten naar de functie van sluiswachter-bode.
1948 1 stuk
- 54** Stukken betreffende de sluiswachter-bode Dekkers.
1948 2 stukken
- 55** vervallen (niet gebruikt)

2.3.7. BODE

- 56** Stukken betreffende de bode A. Faro.
1930 2 stukken

-
- 57** Brief van de bode A. Mouthaan met verzoek om loonsverhoging.
1931 1 stuk

2.3.8. DEURWAARDER

- 58** Stukken betreffende de deurwaarder F. Haartsen.
1948 2 stukken

- 59** Brief van deurwaarder M. Megen inzake de toezending van rekeningen.
1948 1 stuk

2.3.9. ONBEZOLDIGD VELDWACHTER

- 60** Stukken betreffende de aanstelling van een onbezoldigd rijksveldwachter.
1910-1913

2.3.10. ANDERE STUKKEN

- 61** Besluit van stemgerechtigde ingelanden inzake verbetering van de financiële
positie van waterschapspersoneel.
1947 1 stuk

2.4. ARCHIEF

- 62** Rondschrijven van de directeur van het Krijgsgeschiedkundig Archief van de
Generale Staf betreffende onderzoek in de waterschapsarchieven.
1902-1903 2 stukken

- 63** Brieven van de rijksarchivaris in Noord-Brabant over het insturen van een
vragenlijst en een te brengen inspectiebezoek.
1925, 1930 2 stukken

2.5. EIGENDOM EN BEZIT

- 64** Besluit van Gedeputeerde Staten inzake een geschil over het
eigendomsrecht van grasgewas in de Wielstraat.
1916 1 stuk

- 65** Brief van H. van Loon waarin hij zich namens zijn vader verontschuldigd
welke abusievelijk gras heeft gemaaid dat toebehoorde aan het waterschap.
1922 1 stuk

66 Volmacht ten gunste van het waterschap om het nagras op de kade langs de Donge te verpachten.
1928 2 stukken

67 Stukken betreffende de verpachting van grasgewassen.
1937-1944

2.6. FINANCIËN

2.6.1. ALGEMEEN

68 Staten houdende gegevens op financieel gebied opgemaakt ten behoeve van het provinciaal verslag en het Centraal Bureau voor de Statistiek.
1898-1950

69 Stukken betreffende het aangaan van geldleningen.
1909-1950

70 Proces-verbaal van opname en overname van de kas van de penningmeester J. Engels, met ingang van 1 juli 1920 eervol ontslagen, met hernieuwd proces-verbaal.
1926 2 stukken

71 Stukken betreffende het aangaan van een rekening-courant overeenkomst.
1927-1942

72 Uittreksels uit het verslag der opneming van kas en boeken en van het onderzoek der administratie verricht vanwege Gedeputeerde Staten.
1936-1937 2 stukken

73 Overeenkomst inzake deelname aan de Frauderisico-Onderlinge van Gemeenten (F.O.G.).
1942 1 stuk

74 Telegrammen inzake de inlevering van kasgelden.
1943, 1945 2 stukken

2.6.2. BEGROTINGEN

74a-128 Begrotingen van inkomsten en uitgaven.
1858, 1949-1950 55 omslagen

74a 1858-1868

75 1869

76 1883

77 1885

78 1886

79	1890
80	1895
81	1896
82	1897
83	1898
84	1899
85	1900
86	1901
87	1903
88	1904-1905
89	1907-1908
90	1908-1909
91	1909-1910
92	1911-1912
93	1912-1913
94	1913-1914
95	1914-1915
96	1915-1916
97	1916-1917
98	1917-1918
99	1918-1919
100	1919-1920
101	1920-1921
102	1922-1923
103	1923-1924
104	1924-1925
105	1926-1927
106	1927-1928
107	1928-1929
108	1929-1930
109	1930-1931
110	1931-1932
111	1932-1933
112	1933-1934
113	1934-1935
114	1935-1936
115	1936
	N.B. 1937
116	1937-1938
117	1938-1939
118	1939-1940
119	1940-1941
120	1941-1942
121	1942-1943
122	1943-1944
123	1944-1945
124	1945-1946
125	1946-1947
126	1947-1948

127 1948-1949

128 1949-1950

2.6.3. REKENINGEN

129-258 Rekeningen van inkomsten en uitgaven.
1812, 1949-1950

130 omslagen

129 1812
130 1813
131 1816
132 1817
133 1818-1819
134 1819-1820
135 1820-1821
136 1821-1822
137 1822-1823
138 1823-1824
139 1824-1825
140 1825-1826
141 1826-1827
142 1827-1828
143 1828-1829
144 1829-1830
145 1830-1831
146 1831-1832
147 1832-1833
148 1833-1834
149 1834-1835
150 1835-1836
151 1836-1837
152 1837-1838
153 1838-1839
154 1839-1840
155 1840-1841
156 1841-1842
157 1842-1843
158 1843-1844
159 1844-1845
160 1845-1846
161 1846-1847
162 1848
163 1849
164 1850
165 1851
166 1852
167 1853
168 1854
169 1855
170 1856

171	1857
172	1858
173	1859
174	1860
175	1861
176	1862
177	1863
178	1864
179	1865
180	1866
181	1867
182	1868
183	1869
184	1870
185	1871
186	1872
187	1873
188	1874
189	1875
190	1876
191	1877
192	1878
193	1879
194	1880
195	1881
196	1882
197	1883
198	1884
199	1885
200	1886
201	1887
202	1888
203	1889
204	1890
205	1895
206	1896
207	1897
208	1898
209	1899
210	1900
211	1901
212	1903
213	1904-1905
214	1905-1906 (niet aangetroffen)
215	1906-1907
216	1907-1908
217	1908-1909
218	1909-1910

219	1910-1911
220	1911-1912
221	1912-1913
222	1913-1914
223	1914-1915
224	1915-1916
225	1916-1917
226	1917-1918
227	1918-1919
228	1919-1920
229	1920-1921
230	1921-1922
231	1922-1923
232	1923-1924
233	1924-1925
234	1925-1926
235	1926-1927
236	1927-1928
237	1928-1929
238	1929-1930
239	1930-1931
240	1931-1932
241	1932-1933
242	1933-1934
243	1934-1935
244	1935-1936
245	1936-1937
246	1937-1938
247	1938-1939
248	1939-1940
249	1940-1941
250	1941-1942
251	1942-1943
252	1943-1944
253	1944-1945
254	1945-1946
255	1946-1947
256	1947-1948
257	1948-1949
258	1949-1950

2.6.4. BIJLAGEN TOT DE REKENING

259-324

Bijlagen tot de rekening.
1812, 1949-1950

66 omslagen

259	1812
260	1813
261	1816-1817
262	1817-1818

263	1818-1819
264	1819-1820
265	1820-1821
266	1821-1822
267	1822-1823
268	1823-1824
269	1824-1825
270	1825-1826
271	1826-1827
272	1827-1828
273	1828-1829
274	1829-1830
275	1830-1831
276	1831-1832
277	1832-1833
278	1833-1834
279	1834-1835
280	1835-1836
281	1836-1837
282	1837-1838
283	1838-1839
284	1839-1840
285	1840-1841
286	1841-1842
287	1842-1843
288	1843-1844
289	1844-1845
290	1845-1846
291	1846-1847
292	1847-1848
293	1849
294	1850
295	1851
296	1852
297	1853
298	1854
299	1855
300	1856
301	1857
302	1858
303	1859
304	1860
305	1861
306	1862
307	1863
308	1864
309	1865
310	1866

311	1867
312	1868
313	1869-1880
314	1881-1889
315	1895, 1904-1905
316	1905-1906, 1914-1915
317	1915-1916, 1924-1925
318	1926-1927, 1934-1935
319	1935-1936
320	1940-1941, 1945-1946
321	1946-1947
322	1947-1948
323	1948-1949
324	1949-1950

2.6.5. OMSLAG EN BELASTING

2.6.5.1. VERVENING EN IMPOST OP TURF

- 325** Stukken betreffende het vervenen van gronden in de polder en de zekerheidstelling voor wat betreft de polderlasten.
1813-1865
- 326** Stukken betreffende een rekest van het polderbestuur inzake de inning van impost op turf.
1821

2.6.5.2. OMSLAG

2.6.5.2.1. algemeen

- 327** Perceelsgewijze kadastrale legger van het waterschap, opgemaakt in 1848.
1848 1 deel
- 328** Alfabetisch register der eigenaren van landerijen, opgemaakt in 1848.
1848 1 deel
- 329** Brieven betreffende de hoogte en de inning van de omslag.
1912-1949
- 330** Stukken betreffende de bewerking, vernieuwing van de legger.
1923-1950 1 omslag.
- 331** Deurwaarderexploiten.
z.d., 1923-1933
- 332** Lijst van eigenaren van landerijen in de Wielstraat, westzijde, met

vermelding van sectienummer en grootte.
z.d.

1 stuk

2.6.5.2.2. kohieren

333-372

Kohieren van de omslag.
1829, 1949-1950

1 pak en 39 omslagen

333	1829-1868
334	1910-1911
335	1911-1912
336	1912-1913
337	1913-1914
338	1914-1915
339	1915-1916
340	1916-1917
341	1917-1918
342	1918-1919
343	1919-1920
344	1920-1921
345	1921-1922
346	1922-1923
347	1923-1924
348	1924-1925
349	1926-1927
350	1927-1928
351	1928-1929
352	1929-1930
353	1930-1931
354	1931-1932
355	1932-1933
356	1933-1934
357	1934-1935
358	1935-1936
359	1936-1937
360	1937-1938
361	1938-1939
362	1939-1940
363	1940-1941
364	1941-1942
365	1942-1943
366	1943-1944
367	1944-1945
368	1945-1946
369	1946-1947
370	1947-1948
371	1948-1949
372	1949-1950

2.7. KEUR

- 373** Stukken inzake de vaststelling van de keur- of politieverordening.
1929-1937
- 374** Keur- of politieverordening, druk.
1932 1 stuk
- 375** Stukken betreffende herziening van de keur.
1942-1944
- 376** Keur- of politieverordening.
1942 1 stuk

2.8. SCHOUW

- 377** Algemeen reglement voor het voeren van de schouw.
1824 1 katern
- 378** Bekendmakingen inzake de schouwvoering.
1923-1943

2.9. VERGUNNINGEN

- 379** Ingekomen en minuten van uitgaande stukken inzake het verlenen van
vergunningen.
1873, 1912-1941
- 380** Staten houdende aantekeningen omtrent door het waterschap verleende
vergunningen.
1913-1936 2 stukken
- 381** Verzoek van de NV PNEM om vergunning tot het uitvoeren van werken ten
behoefte van de aanleg van een nieuw ondergronds laagspanningskabelnet,
met tekeningen.
1949 3 stukken

2.10. WATERSTAATSWERKEN EN HET ONDERHOUD DAARVAN**2.10.1. ALGEMEEN**

- 382** Stukken betreffende de inzending van waterstaatsgegevens ten behoeve
van het jaarverslag van de hoofdingenieur van de provinciale waterstaat.
1917-1950

-
- 383** Brief van rijkswaterstaat inzake de waterstaatskaart van Nederland.
1948 1 stuk

2.10.2. WATERSTAND

- 384** Rondschrijven van de gouverneur der provincie Noord-Brabant inzake te nemen maatregelen in verband met het stijgen van het water in de rivier de Maas.
1821 1 stuk
- 385** Stukken betreffende regeling van de waterstand in verband met de verlegging van de Maasmond.
1899-1946

2.10.3. WATERLEIDINGEN

- 386** Stukken betreffende de legger der waterleidingen.
1888-1941
- 387** Stukken betreffende de vervuiling van de Donge.
1911-1936
- 388** Besluit van Gedeputeerde Staten tot vaststelling van de leggers A der waterleidingen.
1928 1 stuk
- 389** Stukken betreffende de zuivering der waterleidingen.
1929-1947
- 390** Brief van eigenaren van gronden in de Vaartschen Binnenpolder betreffende de aanwijzing van een schouwsloot, met kaartje.
1939 2 stukken
- 391** Legger A der waterleidingen, met besluit van Gedeputeerde Staten tot vaststelling.
1940-1941 3 stukken

2.10.4. SLUIZEN EN DUIKERS

- 392** Brief van de 'buitenleden der polderdirectie te 's-Gravenmoer' over de slechte onderhoudstoestand van een heul.
1816 1 stuk
- 393** Stukken betreffende het beheer en onderhoud van sluizen en duikers.

1895-1947

- 394** Lijst houdende aantekeningen betreffende sluizen.
z.d. 1 stuk

2.10.5. WATERKERINGEN

- 397** Stukken betreffende het ophogen van kaden langs vaarten.
1920, 1932
- 395** Stukken betreffende de legger der waterkeringen.
1906-1948
- 396** Stukken betreffende het ophogen van Dongekaden.
1906-1941
- 398** Staat houdende aantekeningen betreffende vrijwillige bijdragen van de
bewoners van de wijk Straat ten behoeve van personen die op 21 en 22
januari 1920 bijzondere diensten hebben verricht aan de Dwarsdijk te 's-
Gravenmoer en zodoende een grotere waterramp hebben voorkomen, met
lijst van uitkeringen.
1920 2 stukken
- 399** Stukken betreffende gebruikte materialen ten behoeve van het herstel van
kaden.
1920-1937
- 400** Stukken betreffende doorbraken in de bekadingen.
1926-1929
- 401** Legger der waterkeringen.
1926 1 stuk
- 402** Aanschrijvingen van het bestuur ter opruiming van vuil op de kaden,
afschriften.
1936-1938

2.10.6. GEMALEN

- 403** Brief aan enkele smeden te 's-Gravenmoer met verzoek om prijsopgaaf voor
het plaatsen van een hek bij een pompstation, minuut.
1923 1 stuk
- 405** Ingekomen minuten van uitgaande brieven inzake het onderhoud van de
Wielstraat.
1912-1949

2.10.7. WEGEN

- 404** Stukken betreffende verzoeken van bewoners tussen de Moerkade en de Hooge Brug om het recht van uitweg te mogen behouden.
1861-1862

2.11. RELATIE TOT ANDERE INSTELLINGEN

- 406** Brief van het polderbestuur van Den Duil te Emmichhoven inzake een gerucht over de voorgenomen aanleg van een kanaal.
1848 1 stuk
- 407** Stukken betreffende de oprichting van waterschap De Beneden Donge.
1920-1950
- 408** Stukken betreffende de oprichting van waterschap De Donge.
1920
- 409** Stukken betreffende de vertegenwoordiging in waterschap De Beneden Donge.
1926-1929, 1944
- 410** Stukken betreffende een gezamenlijk onderhoud van Dongebekadingen door tussenkomst van waterschap De Beneden Donge.
1932, 1938
- 411** Brieven van waterschap De Beneden Donge over bestrijding van de bisamrat.
1949-1950 2 stukken
- 412** Stukken inzake het lidmaatschap van de Noordbrabantse Waterschapsbond.
1949-1950